

Изази сваке
недеље.

ПРЕТПЛАТА СЕ ШАЉЕ
НАПРЕД УРЕДНИШТВУ.
УРЕДНИШТВО ЈЕ У БО-
ГОСЛОВИЈИ.

СИОН

ЗА СВЕ СРПСКЕ КРА-
ЈЕВЕ СТАЈЕ НА ГОД.
60 ГР. ИЛИ 6 ФОР. НА
ПО ГОД. 30 ГР. ИЛИ
3 ФОР. НА ТРИ МЕС.
15 ГР. ИЛИ 1 ФОР. И
50 НОВ.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА ОД
ПЕРЕДОВНИХ ДОПИС-
НИКА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

ЛИСТ ЗА СВЕШТЕНИКЕ, ВАСПИТАТЕЉЕ И РОДИТЕЉЕ.

Издаје и уређује ПРОФ. БОГОСЛ. АРХИМ. НЕСТОР.

Критика на књигу Ренана.

(Живот Исусов.)

(НАСТАВАК.)

Да видимо даље. Ренан, говорећи о последњем доласку Исусову у Јерусалим, сукобљава се с таким случајем, који нити може обићи нити може побити истинитост његову, а то је — васкрс Лазарев. Узгред ћемо споменути, да су пријатељи пребацивали писпу, што је одвише био деликатан у таким фактима, и сажаљевали су, што се ни један пут није од њих одвајао, приписујући им, да су то просте измишљотине. Истина, тим је путем лако избећи све тешкоће — само ваља пресећи сумњиве чворове а не дрешити их. Ренан је хтео да буде непристрасан, па није тако учинио. Али како ће да изађе из своје забуне? Лађа се хипотезе, као што су хипотезе, којих има силество у тумачењу јеванђелских догађаја доктора Павлуса. Њему се баш и чини, да је васкрс Лазарев могао бити добронамерна обмана од стране самог Лазара и сестара његових. Они су све то тако удесили, да се чак и Исусу учинило, да је он одиста ускрсноу мртвога, а међу тим се пријатељ његов, који је привидно умрљо, сам од своје

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

воље затворио у гробницу, да изиђе отуда на глас Исуса Христа и да му тиме стече славу необичног чудотворства.

Изнесећи тако тумачење једног од најважнијих догађаја јеванђелских, Ренан као што се види сам осећа крајњу лабавост свог тумачења; за то га и ограђује свакојаким сличностима, старајући се, да му бар колико толико даде истинитости. Али те сличности не припомажу ништа правој ствари, него само представљају неколико излишних парадокса. И тако, да би оправдао пријатеље Христове у Витанији или бар да би извинио њихов поступање, Ренан вели, да вера, тежећи својој цели, коју сматра као са свим добру, служи се и ружним доказима ако нема добрих, само да докаже своје претпоставке. Али том тврђењу могло је дати основа само језуитско хришћанство а никако не — јеванђелско. Бар писац врло добро зна, да у друштву језуитском и постоји правило: циљ оправдава средство; но и ако се то друштво зове по имену Исусово, опет у самој ствари врло мало наличи на оно друштво, у ком се одиста налазио Исус Христос, као у кругу својих ближњих. И ако доиста има какве вере, која је готова да се послужи и добрим и злим, и поштеним и непоштеним, и истинитим и лажним, — само да би постигла своју циљ, ту веру заиста никад неће Исус Христос признати да је његова. Па да ли се може тако мислити о лицима, која су задобила поверење и наклоност Господа Спаситеља, као што мисли о њима писац? Зна се врло добро, да је Исус Христос најстрожије говорио против лицемера. И како су му најближи људи притицали сами кад би видели један такав порок, да посраме лицемере! Да би с друге стране објаснио, како је Христос могао пасти у таку заблуду, да оно што је привидно прими за суштину, Ренан се упише да докаже, као да је Господ, борећи се с надувеним и злобним законичарима јерусалимским, изгубио ту светлост, чистоћу и увиђавност, којом се одликовао пре. Ето опет једне погрдне претпоставке — онако од ова! На што се одупире ова претпоставка ако не на

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

само лично уображење пишчево? Јеванђелисти нигде ни једном речи не дају повода у такој предпоставци, на против у најоштријим речма Исусовом, којима изобличава фарисеје, чује се дубока жалост његова за народом својим и за том истом вароши, која је, као што Ренан вели, будила у њему раздраженост.... Така је, на пример, његова позната изрека „*На Мојсијеву столицу седоше књижевници и фарисеји,*“ у којој се прориче *тешко и тешко* тим људма, али који не показује ни мало да има каквог престапа у њезином говорнику, него је пуна дубоког и нежног осећања и жалости и завршује се овим потресајућим ускликом: *Јерусалиме, Јерусалиме! који убијаш пророке и засипаш камењем послане к себи! Колико пута хтедох да скушим чеда твоја, као што кокош скупила пилиће своје под крила, и не хтесте!*“ У јеванђељу Јовановом, у ком се готово говори само о науци и делима Исуса Христа у Јерусалиму, нема баш ништа, што би нам могло дати основа да признамо поменућу примедбу Ренанову, да је бар колико толико налик на истину. Свуда и свагда ради Господ с божанском силом, јасношћу и благодати. За њ веле јасно: *никада човек није тако говорио, као што говори овај човек.* Ако су се по неки пут непријатељи и изразили о њему жестоко и грубо, као на пр: „*Ти си Самарјанин и у теби је ђаво,*“ то нису рекли што он није могао да влада собом у љутини или у другој каквој раздражености, него за то, што је говорио истину, која им је била непријатна. И у таким „приликама он на најшакосније нападаје својих непријатеља одговара мирно, с неким надземаљским достојанством: „*У мени није ђаво, него поштујем оца мога,*“ међу тим хоће да докажу, као да је непријатан и скучен био његов положај у Јерусалиму и да га је тај сам положај и узнемирио и довео у забуну те је радио нешто, што му други пут није приликовало.

После овог нема потребе говорити о самој тумачењу догађаја. Кад би то тумачење било колико му драго налик на истину, и тада Ренану неби требало веровати, јер би и онда

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

било произвољно тумачење историјскога факта, које се ни на чему не оснива. Но овде с једне стране они који обмањују а с друге стране онај који је обманут јављају се у тако неприродним одношајима и положајима, да се — држимо — не може ни један читалац задовољити грубом хипотезом пишчевом. Па хајде да се говори о каквим тамним личностима.... него о личности Исуса Христа и о људма који су му блиски, који су без сумње достојни његовог поверења — измишљати таку историју, која не доликује ни каквом слабом писцу, а камо ли озбиљном критичару. Овде Ренап не само да се не уздиже над школом тумача натуралиста, него пада још даље и ниже од њих.

Хајде да видимо још како Ренап слика стање душе Исуса Христа у оним тренутцима његовог страдања, које је — како вели јеванђеље — поднео у врту гетсиманскоме, у очи своје смрти на крсту. „У последње дане свога живота он је осетио превелики терет службе коју је на се примио. У минуту се пробудила природа чвечанска у њему. Може бити да је и двоумио о своме делу. Ужас и оклевање овлада њиме и обори га у мучну немоћ, која је гора и од саме смрти. Човек, који је за идеју своју жртвовао мир и сва законита задовољства живота, мора се наћи у такој минути, кад ће се тужно обазрети натраг, те ће му се најпре представити слика смрти и приморати га да помисли, да је све таштина. Може бити, да су се неке од тих сетних успомена, које се чувају у души најтврђе и по неки пут као мач пробадају душу, — пробудиле у њему тога тренутка. Да ли се није сетио бистрих извора по Галилеји, где се човек пријатно опоравља, винограда и смоковника, где је пријатно одмарати се.... итд! Дали није почео мрзити на сурову судбину своју, која му не да да се весели и да ужива радости, као остали људи? Да ли није жалио за високом природом својом и да ли није као жртва свог величанства плакао тим, што није остао као прост занатлија у Назарету?..

Било како му драго, тек вероватно је — да је тад у њему завладала на ново божанска природа. Он је још могао измаћи од смрти, али није хтео. Љубав према своме делу надвладала је у њему све остало. Он се решио да испије чашу до дна....“

На први мах, рекао би, ово изгледа као психолошка анализа; али у самој ствари није ништа друго, него неумесна игра уобразиља. Да и не говоримо о томе, како писац са свим по њефу износи какву било неодређену минуто, у којој је велику душу Исуса Христа обузела нека сетна мисао, — јасно је, да се у Јеванђељу говори тачно и одређено, како је Господ као човек поднео страшну тугу и жалост те ноћи у очи своје смрти на крст. Не ћемо говорити ни о томе, како су извори и виногради галилејски, којих се, као што вели писац, сетио наш Искупитељ, који иде да умре за род човечански, — нашли овде места само за то, што је писац, поводећи се само по свом уобразиљу, нацртао предходно некаку идилу, место праве историје првог доба службе Исуса Христа, који се тада највише налазио у Галилеји. Само ћемо обратити пажњу на оно главно. Кад читате казивање јеванђелиста, како је преживео Спаситељ последње дане свога живота; кад га пратите у мислима из Гетсиманије у Јерусалим и обратно; кад пређете у колебу сионску на последњу вечеру његову са својим апостолима и за тим кад се сетите последње опростне беседе његове, коју је изговорио својим ученицима путујући из вароши у познато село; кад на послетку пођете за њим и уђете с њим у врт гетсимански, где се он моли и тужи, — да ли ћете рећи, да бар и мало наличи то божанско лице, с којим вас је упознало јеванђеље, на оно лице, које нам је вештак нацртао у већ показаној слици? Не! Јер то није слика јеванђелска, то није Господ Исус, о коме говори проста и чиста јеванђелска прича: „*Оче! ако може бити, нека ме обиђе ова чаша; али овет нек не буде како ја хоћу, него како ти хоћеш!*“ Да ли може бити у души,

која изговара оваку молитву, онаких мисли и осећања, што их придева Ренан души свог наслибаног лица? Нема! То су — два лица, са свим различна. И ако је прво лице доста било, ако је оно лице историјско, лице Господа Искупитеља и Спаситеља нашег, онда је ово друго лице — производ маште, може бити — вештачке, али тек — маште земалске, страсне.

Још ћемо навести једно мишљење Ренаново, које се тиче најважнијег предмета у историји у опште и у историји хришћанства на по се. „Уски појмови нашега доба о томе како може човек *кренути палећу* веома нас сметају кад оцењујемо историјска питања оваке врсте (то јест, како се обично вође најважнијих покрета и историјских догађаја јављају и бивају као у неком ненормалном стању душевном). Кад је човек у таквом стању, да говори о оном што не зна, и кад му се мисао не узвишује нити се управља вољом, таког човека у данашње доба затварају у лудницу; али се то стање некада звало пророштво и надахнуће. Најдивније ствари у свету свршавали су људи, који беху у грозничавом стању; свако необично творење мора пореметити равнотежу; а то је стање ванприродно и усиљено за онога, у коме се то рађа!“

Кад човек детимице чита овака места, што их је доста у књизи Ренановој, може му се учинити, да писац чини проналаске у области психолошкој, бележећи их само укратко, — као узгред. Али кад из ближе и дубље загледате у ове мисли, и кад преведете веште фразе пишчеве на тачан и одређен језик и кад хтеднете да објасните појмове што су у тим фразама, — без сумње, видећете да је то врло тешко. Оно што је писац рекао добро је само онако како је казано; а никаког даљег тумачења и опредељаја не трпе та места његова. То је нешто привидно, до чега се не можеш дотаћи, а да не поквариш лепо изглед. У опште таке су све парадоксалности.

(СВРШИЊЕ СЕ).

Реч једног руског протојереја о савременом васпитању у духу вере христове.

У ово најновије време ми се одвећ много ослањамо на науку; ми смо усредсредили сву просвету на изображење ума, тврдећи: да је ум једина чињеница не само знања већ и сваког човечанског усавршења. Многи научењаци и писци у садашње време држе као догму, да и државни и морални напредак зависи од развитка и обogaћења једне само искључиве умне снаге човекова духа...

По прво, не да се ни замислити, да би сва маса — цео народ — могао имати сретства и начина за овако високо развиће ума и образованости, а полутанско изображење сједињено с поуздањем у себе самога — извор је неизбројних зала. Друго, ум је само једна оделита снага човекова духа; те с тога изобразити ум, то је толико, колико изобразити један само део човекове моћи.

Дух човеков има много других грана, које се неразвијају само науком. Колико ту има споредних појава, што са добре или са зле стране кацљу из дана на дан у душу човекову, те мимо моћи ума упливишу на ову, помажући или кварећи њен развитак. А шта да кажемо о деци нејакој, код које се ова моћ јавља много доцније? Хоћемо ли од њих за цело то време одклонити сваки спољни утицај, па их оставити нека тако у затвору расту докле дођу и сазреју до моћи ума?

На послетку, људи сваког узраста, па и целе масе народа, који по неопходности остају без научног изображења, и немогу се руководити науком, а међу тим, у њима се налази огромна сила, који се морају ма чим руководити и управљати к доброј цели, који би на себи носили печат — како наравственог, тако и друштвеног карактера, па где су те истине, које могу проникнути у сваку душу? Где је тај метод учења, који може бити прилагођен сваком узрасту и сваком развијћу човековом? Где су цели, које обухватају и обједињавају тежње многих милијуна душа човечанских? Где су тако силне побуде, ко је би у стању биле кретати ове масе по путу, који води савршенству и блаженству? Нигде заиста, осем једино у цркви православној.

Велики значај васпитања, које црква предаје у самом почетку млађаног живота, и дан данашњи видимо код многих православних породица. То васпитање имало је благотворан уплив на народ наш у течају неколико столећа, кад код њега не беше ни виша, ни нижа школа: једном речи, под управом тог васпитања

Русија се уједињавала, снажила и увеличавала се. Да пробеседимо у кратко о том васпитању.

Темељ наравственог начела за човечанство, јесте вера у Бога. Орган нашег духа којим се усваја ова вера, јесте наше срце. Живот срца, шири је но живот ума. Оно се најраније буди и развија у нама, али не мислима, не појмовима него упечатцима. Св. апостол Павле говори, да је Бог населио народе — сваког у свом месту, и украсио их благама и дивотама природе — с том цељу „да их испита, да л' ће они осетити или наћи Бога, премда он није далеко ни од једног од нас.“ Па кад читави народи изнајпре морају осетити Бога, као свога добротвора, затим га наћи по траговима и признацима Његових дела, а после узвишавати ум свој да га познаду: то, тим пре овим путем богопознања треба водити децу, јер породица која их окружава, за њих је свет — васиона. Како је олакшан овај начин богопознања у области божанственог открића у православној цркви! Мати — хришћанка, која, може се рећи, нема никаквог темељитог изображења, — постаје учитељем богопознања свом детенцету од рођења његовог! Она прима то детенце из купели крштења као чедо божје, које је овом св. тајном спремно за живот вечни; она гледа на то детенце — не само с материнском љубављу, већ и с уважањем. Она пази, да њено детенце ни једног тренутка не остане без крснога знака; она пред очи детенцета меће св. икону на колевку у којој оно мирно спава; призивље за чувара те колевке анђела — хранитеља. Тек што се почну јављати први признаци сазнања; тек што детенце почне по гдегде које речи тепати, мати доноси своје детенце к светој икони кандилом освећеној и говори му „*чедо моје, то је Бога!*“ Благо оном детенцету, ко је у самом почетку свог невиног говора усвоји ово свето име! Овај невини начин доприноси то, што многи хришћанин непамти, кад је лик Спаситељев за њега постао предмет великог уважања. И каква је велика добит — заволети Спаситеља док смо још деца! Љубав не тежи измишљеном — мајсторском цртежу божанства, јер се од такве навике мора човек доцније одвикавати кад добије такав појам о Богу; не, ово је истински лик божанства, који је сишао у телу човечијем, и који је доступачан и за појам дечији: то је Бог. Пред тим Богом, први пут дете ће се молити; пред њим ће — кад порасте исповедати своје грехове; пред њим ће проливати своје сузе кад се у нужди нађе; на њега ће устремљавати своје погледе на самртној постељи; том истом Богу, ког је дете док је мало по-

знало, тежи ће оно и кад буде умирало. Ово је први истински појам о Богу који се пресађује у чисто уображење детенцета; тај појам мати попуњава иконом матере божје и објашњава свом детету значај ове слике. Све ово јако упливише на детиње чисто и непоковарено срце; и доцније одлазећи у храм божји, дубоко се урезују ови упечатци у душу његову. Ко је у стању да објасни ове упечатке на речи спаситељеве: „*Пустите децу нек дођу к мени и не браните им*“ (Лук. 18 16), и на успомену, да је он сам метао своје руке на њих, грлио их и благосиљао? (Марк. 10. 16). Хришћански родитељи несумњају, да и њихова дечица добијају у храму божјем благослов, да се у храму у њихову душу сеју семена вере и наравствености, што их прати кроз читав живот њихов. Успомене из детинског живота јесу успомене најмилије. Ми добро памтимо како смо се радовали великим годетима, нарочито свеглом васкрсењу, Ми памтимо да је у нашим млађаним срцама од тог времена никао и прави појам о животу и страдању Спаситељевом, љубав наспрам храма божјег. Све ово скупа, јесте велика добит, ово је клица нашег духовног живота и тежња доћи у јединство с Богом. Ко ова духовна блага није стекао у детињем узрасту, мучно да ће их икад стећи и имати. Осећања срдачна немогу се наметути свлом; љубави к Богу, не учи се из књиге. Ако просвештени родитељи буду избегавали овај начин првоначелног хришћанског васпитања своје деце; ако буду чекали то време, кад њихова деца дорасту, да могу слушати лекције из закона божјег; онда је много изгубљено. Јер чисто дечије уображење тако се помрачи земаљским нечистим предметима, њихова срца затупе се разним страстима, и наука о Богу и наравствености у одраслијим годинама, за њих је већ непријања. С тога је и нужно дечицу док су још мала упознавати са светом вером, и усађивати им у млађана срца љубав Богу и матери цркви.

Под руководством св. цркве, у добрим и поштеним породицама хришћанским, још док деца нису пошла у школу, већ добијају наравствене практичке уроке из науке о Богу. Ови практички уроци много се дубље урезују у срце и душу млађане дечице, по уроци школски. Овакове практичке наставе управо и чине, да дете поштује своју веру; јер неостају у души детињој као нека гола форма мисли и појмова, већ се претварају у навику. Кад ниједан члан породице не пренебрачава вечерњу и јутрењу у молитву; кад отац не излази из своје куће на посао док се Богу не помоли, а мати никакав посао не почиње док се не прекрсти; кад и детенцету свом недаду јести док се оно не прекрсти: зар се тиме не навикавају деца, да у свему

божју помоћ просе, и Његов благослов на сваки свој посао призивљу и верују, да без помоћи божје, нема и не може бити безопасности у животу, а без Његовог благослова, нема и не може бити успеха у раду људском? Нема такве науке која би била у стању научити децу молитви као што су у стању то учинити речи материне својој деци кад им отац њен муж на самртној постељи лежи: „дечице моја, молите се Богу.“ Или на против, кад је мати болестна, а отац са својом децом моли се Богу о њеноме здрављу.... Зацело не може остати за децу безплодна вера родитељска, а нарочито кад деца виде своје родитеље гди се са сузним очима обраћају Богу у нужди и сиротињи, и говоре: „шта да радимо? Нек буде воља божја,“ а у опасности: „Бог је милостив;“ при мучним околностима; „Бог ће нам помоћи,“ при успеху и радости: „хвала Богу, он је дао.“ У оваквим случајима, свагда се признаје благодат божја, божји проми-сао, и Његово правосуђе. Зар то није жива наука о Богу и њего-вим својствима? И тако дакле, за децу ништа није драгоценије од њихових родитеља, а родитељи чисто срдачно признају, да све што су добили, добили су од Бога, у свему полагају наду на Бога, да је он све-благ отац и благодетељ свију и свакога, то зар деца неће узнати свог творца и у исто време појмити: да сви људи од Бога живот доби-јају? после тога, зар га неће од чистог срца и душе заволетати?

(СВРШИТЕ СЕ.)

Разговор с децом о вери и моралу хришћанскоме.

13. Први одлазак Исусов у јерусалим.

Да би раширио своје учење, Исус Христос крене се на пут у Јерусалим, који беше престоница оног народа, што је састављао царство божије и за свог цара признавао само Бога. И ево долази он у Јерусалим баш на сами дан *пасхе* Јудејске. Ту одпочне ка-зивати учење, које је донео с неба; а да би доказао, да то учење није његово сопствено већ божије, чинио је чуда. Ушав у храм Је-русалимски затече страшне непоредке. Пиљари, који продаваху жи-вотињу, што беше нужна за принос на жртву, начинили беху клу-пице и астале не само око цркве већ и у цркви, да би боље и скорије своју робу распродали. Овде беху и банкерс са својим кесама и чекмеџићима. У цркви се куповало и продавало као на каквој пијаци. Звека новаца, мукање телади, блејање оваца, гукање голубова и грлица, — све ово изазиваше таку уку и шум, да сме-

таше молитви онима, који су искрено желили молити се. И ови безпоређди свршаваху се пред очима самих свештеника, који су позвани да на поредак мотре. Шта више, све се ово још и дозвољавало од стране свештеника. Овако непристојно понашање Јудеја у храму јасно је говорило, да народ божији није уважавао Бога, својега цара. С тога Христос, који је дошао на земљу да утврди *царство божије, небеско*, у ком би се воља божија узвисила онако као што је врше на небу анђели — одсечно осуди Јудеје за такво њихово понашање у храму.

С тога узе бич у руке и изгна из храма и овце и телад, продавце и купце; па да би их већма потресао, просу им и паре из кеса, и испреврта и астале и клупице говорећи: „извуците ово из храма! Дом молитве зар хоћете да начините пијавом?!“

Строге речи Исусове пренеразише свакога! У сваког човека сазданог по *образу божију*, има *савест* која му казује шта је добро и шта је зло. Ако човек слуша своју савест, она га јасно изобличава за све што неваља, но ако не слуша своју савест и иде против ове, онда глас савести изнемогава у њему и слаби. Но ма каква да је зао и покварен човек, он опет не може сасвим заглушити своју савест нити изгубити потпуно слику образа и подобја божија на себи. У противном случају он би престао бити *човеком* и дошао би у врсту дивљих зверова. Сви ови Јудеји, који без страха божија трговаше и продаваше у храму божијем, заглушили беху савест своју али је нису били сасвим изгубили.

Прекор, који чуше од Христа, пробудно је у њима осећање ствда; они признадоше своју кривицу и, немогући оправдати се одоше један по један из храма ћутећи. А на ово није их толико склонио глас Исусов, кога они још сматраху за проста, обична човека, колико глас њихове савести.

И свештеницима требало је да признаду своју кривицу; јер је и њима говорила савест то исто, што и осталима. Ах ови беху горди, самољубиви; а горди и самољубиви људи нерадо признају своје погрешке ни пред самима собом. Они теже пошто по то да се оправдају и пред собом и пред другима, и ако немогу, онда сматрају за највећега непријатеља оног, који их је у греху изобличио. Обличење Исуса јако задирну фарисеје, те с тога, уместо да окриве себе што закон руше, они окривише Исуса што их изобличава. Исус изтера из храма оне, којима је Синедрион дозволио ту трговати, а то ће рећи да Исус рачуна себе већим и од Синедриона, и издаје се за нарочитог посланика божија. А ко рачуна себе да је већи од Сине-

дриона и да је посланик божији, тај по законима Јудејским подлежи смртној каштиги. Дакле Исус заслужује смртну каштигу. С тога подилазе они к њему и питају га:

„Чиме ћеш ти доказати и уверити нас, да ти имаш власт тако поступати у цркви?“

Исус је имао власт да чини чуда, чиме би до казао да је послан од Бога. Но горди и упорни свештеници не би му то примили за доказ; с тога им Исус и не даде онда никаквога знака већ им само наговести, да ће доћи време кад ће им он дати очити знак свога божанства.

Храм је светиња јер је обиталиште самога Бога. А Исус је Богоуслоникъ, те с тога је тело његово истински храм божији. Свештеници беху готови да осуде Исуса на смрт, дакле да убију тело његово. И ево зашто им Исус рече: „разрушите овај храм (т. ј: тело моје) и ја ћу га за три дана подићи (т. ј: васкрснути).“ Овим он наговести своје васкрсење а с тим уједно исказа да је он послан од Бога. Но свештеници не разумеше реч његову и помислише да он говори о *храму* јерусалимском, па с тога му и одговорише: „четрдесет и шест година зидао се овај храм докле је довршен, а ти велиш, да га за три дана можеш подићи!? Шта ти то говориш?“

У исто време, кад једни заражени гордошћу с подозрењем гледаху на Исуса што их изобличи у пороку, други напротив поражени његовим чудесима видоше у њему посланика божија. Но Исус је знао шта тиња у срцу свакога човека. И почем Јудеји вероваху у њега не с тога што им он откриваше учење божије већ с тога што су видели да чини чудеса: то им се Исус нехте засада потпуно поверити и исказати.

Новинарство.

Знање је највећи украс човека.
Арап. посл.

Књижевност, наука, критика, то су три њежне сестрице, које су се одхраниле на једним грудима, васпитале у једном истом заводу.

Већ је одавно наш народ осетио потребу и вредност науке, зато се оберучке хваћа и грли све што га води тој узвишеној цели. Од дана свога ослобођења Срби су чуда починили за народно образовање и дотле су довели на књижевном пољу, да су на се об-

ратили пажњу Европских научењака. До сада је сваки поштени Србин подупирао и на рад бодро све наше родољубе; а родољуби су позорно пазили на правац, који води трезвеној нашој образованости

Господу благодарећи у повестици нашој имадемо људи на које с поносом гледамо. Ови људи неуморно дању и ноћу радили су и раде да нам осветлају лице пред страним образованим светом; њихов је задатак: да се наш народ освести и да се европа убеди: да је Србија заостала у напредку не због своје немарљивости, него због туђинскога пашовања над нама, које нам је порушило готово све наше народне споменике и спречавало пут српскоме разбуђењу.

Наша је отарбина *колевка слободе*; на њу свој поглед бацају сва наша браћа, којих је судба заставила да још туђину робују. Сва наша браћа позорним оком прате наш развитак и душевни и материјални, па зато треба да самим делом покажемо шта смо, и какво им јемство можемо понудити за будуће народно наше ујединење.

Ако на страни наше браће буде више грађанских врлина него што их има код нас, очито је да ће се осујетити све наше пажње; јер нико неће да се присајузи човеку болесном, члановима оуженим.

Свештеници, књижевници, трговци и остали друштвени слојеви, својим радом, друштвеним понашањем, примерима фамилијарнога живота могу доста користи допринети српској срећнијој будућности. Новинари народу служе за предстражу; они у претрес узимљу народне жеље, и народне тежње; шта више како данас ствари постоје, новинари играју велику улогу у народној судби. Мисли се да је најпростији задатак новинара, лагано њихово бреме. У ствари то није тако, јер новинари често наилазе на околности непријатне, стављају на коцку своју слободу а кадкад и част, осим материјалног губитка.

У природи ништа не постоји без једне опредељене цели, а тако би морало бити и у човековим делима. Који се одважи да издаје новине, треба да му је цел племенита, средства поштена; да вавек има пред очима живе нужде народа, да трезвено отклања његове махне и руком човекољубивом, вештачком лечи друштвене ране. Код нас у Србији цел је иста, али су средства, која тој цели воде разнородна и одатле потиче неко неповерење, неспоразумљење. Ови се недостатци опажају код свакога народа, који је преживео неку велику несрећу, на их је време одстранило; а тако ће бити и на пољу српског новинарства. Између осталог да споменемо само једно.

Ових је дана у Београду угледао свет први број „Рада“ листа посвећена „књижевности, науци и критици.“

Ми се од срца радујемо листовима оваким, јер тврдо верујемо да ће нам науке разрешити многа друштвена питања још нерешена; а што је најглавније, да ће се духови измирити, страсти уталожити следејући истинској науци, поучној критици.

У Колико ће „Рад“ одговорити своме наслову, јавиће будућност; по судећи по једноме факту, ми већ сумњамо у његову озбиљност.

„Рад“ је на 15 страни, уврстио неколико редака о књижици, коју је прошлог месеца издао у Београду преосвештени наш митрополит, под насловом „Пријатељ младежи.“ Критичар *пријатељ младежи* незаслужује одговора, јер ако је мислио, са неколико неотесаних речи изиграти суштину науке ове књижице доказао је да му треба још науке и да се је дохватио рада, који превазилази његове моћи. Навод Криловљев шибга га с лева и с десна, а он сиромаш неосећа. Ако ли је пак хтео да подсмеху изложи личност списатеља и тако себи уплете венчић неумрле славе, циљ је промашио, ми му незавидимо тој слави. Славан је и *Муџије Сцевола* и *Катилина*, али не у истој врсти славе. *Сцевола* види отачество у опасности, непријатељскога краља с многобројном војском на вратима Рима; жртвује себе да спасе домовину, излази преобучен из града, улази у шатор непријатељског краља и убија његова тајника, мислећи да је убио краља. Кад сазнаде своју погрешку, од гњева спали своју десницу и остаде славан, победоносан. *Катилина* види да Рим цвета и да је богат, а он да је дошао до просјачке торбе због своје разкалашности; оће да запали Рим и умире као бунтовник оружјем у руци. Славан и Катилина.

Но, којој је слави полетио у наручја гос. критичар „пријатеља младежи“ Сцеволиној, или Катилиновој? Сам нека пресуди!

Домаће вести.

У овој 187 $\frac{3}{4}$ -тој школској години учио се и испите положило у Богословији нашој и то по разредима:

у I разреду	44	ученика
„ II „	33	„
„ III „	60	„
„ IV „	43	„

дакле свега 180 ученика.

После благодарења, које је 28 ов. м. држано у саборној цркви за благополучан свршетак ове школске године, читана је класи-

фикација ученика богословије и раздавана награда оним ученицима, који су се међу својим друговима у течају ове шк. године по најбоље одликовали у науци и владању. Једни од ових добили су на дар књиге, а други — похвалне листове.

Књиге су добили ови:

Из IV разреда

Богољуб Максимовић,
Василије Голубовић,
Никола Трифуновић,
Љубисав Јовановић,
Павле Несторовић,
Радован Кнежевић,
Светозар Поповић,
Јеврем Бојовић,
Зарија Поповић.

Из III разреда

Јеврем Молеровић,
Јован Поповић I-ви,
Милан Станић,
Танасије Вукосављевић,
Драгутин Јовановић.

Из II разреда

Јосиф Поповић,
Стеван Поповић.

Из I разреда

Панта Туфеклић,
Милан Мијаиловић,
Јанко Пурић.

Похвалне су листове добили ови:

Из IV разреда

Милан Лазаревић,
Лазар Петровић,
Јован Димић,
Илија Јанковић,
Живојин Стојковић,
Петар Максимовић,
Борђе Ђонлић.

Из III разреда

Димитрије Алексић,
Драгутин Лазаревић,
Јован Илић,
Јован Стојановић,
Лазар Чолић,
Љубомир Тодоровић,
Мијаило Марковић,
Мијајло Радовић,
Ненад Станојевић,
Радивоје Живановић,
Стојан Милосављевић,
Борђе Станковић.

Из II разреда

Данило Анђелковић,
Мијаило Јосифовић.

Из I разреда

Атанасије Урошевић,
Љубомир Мијаиловић,
Илија Поповић.

У
Н
И
В
Е
Р
З
И
Т
Е
Т
С
К
А

В
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Јавна благодарност.

Дар цркви савичкој.

Госпођа Василија Вукомановића из Београда, приликом до-
ласка цркви Савиначкој среза црногорског окр. рудничког, ради
посјете гроба свога умрлог сина г. Мијайла Вукомановића капетана
бившег бригадног старешине у окр. Рудничком, — изводела је донети
и приложити реченој цркви једну скупоцену одежду.

Дар цркви Праовској.

Г. Риста Паранос, чувени и поштени трговац из Београда по-
клонно је новој цркви Праовској у окр. краинском, једно звоно у
вредности до 50 дук. ц.

Дар цркви ужичкој.

Госпођа Стана супруга г. Алексе Ђ. Поповића трговца из
Ужича, поклонила је цркви овој врло леп покривач за св. путир од
фине кадифе који је својом руком красно златом извезла.

Свештенство и тутори ових цркава, поред душевне захвал-
ности, јавно благодаре овим приложницима.

Предбројницима „Сиона.“

Због неких послова уредник „Сиона“ неће бити
у Београду за 20. дана. С тога за ово време неможе
„Сион“ ни излазити, а с концем Јула изаћи ће у
свески од 4. табака, те да тако неостанемо дужни
предбројницима нашег листа.

Међутим умољавају се г.г. Протојереји и све-
штено-намесници да се побрину о прикупљању пред-
плате по списковима, које су нам оправили. Јер
према оваквом стању ствари, гди за пола године
од 650 уписника није ни 150 предплату оправило,
нећемо моћи лист и даље одржати.

Уредништво.